

İlgili Kanun / Madde
5510 S. SGK/12-13
6098 S. TBK/49-51

T.C
YARGITAY
21. Hukuk Dairesi

Esas No. 2016/14295
Karar No. 2018/6111
Tarihi: 10.09.2018

- İŞ KAZASI NEDENİNE DAYALI TAZMİNAT DAVALARINDA ZARARLANDIRICI OLAYIN İŞ KAZASI OLUP OLMADIĞININ TESPİTİNİN ÖN SORUN NİTELİĞİNDE OLDUĞU
- HUKUK HAKİMİNİN CEZA KUSUR VERMEK İÇİN CEZA MAHKEMESİNİN KARARI İLE BAĞLI OLMADIĞI
- CEZA MAHKEMESİNİN MAHKUMİYET KARARINDAKİ FİİLİN HUKUKA AYKIRILIĞINI VE İLLİYET BAĞINI SAPTAYAN MADDİ OLAYA İLİŞKİN KABULÜN HUKUK HAKİMİNİ DE BAĞLAYACAĞI

ÖZETİ: Somut olayda iş kazası olduğu iddia olunan olayın Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirilip bildirilmediği anlaşılamamaktadır. İş Kazası nedenine dayalı tazminat davaları için zararlandırıcı olayın iş kazası niteliğinde olup olmadığının tespiti ön sorun niteliğindedir. İş kazasının tespiti ile ilgili ihtilaf Sosyal Güvenlik Kurumunun hak alanının doğrudan ilgilendirmekte olup tazminat davasında kurum taraf değildir.

O halde bu ön sorunun çözümü için, SGK'dan davaya konu iş kazası ile ilgili bir tespitin olup olmadığının araştırılması, bu yönde bir tespitin bulunmaması halinde davacılara iş kazası olayını Sosyal Güvenlik

Kurumuna ihbarda bulunmaları için önel verilmesi, bunun üzerine olayın iş kazası kabulü halinde yargılamanın esasına geçilmesi, ancak Kurumca davaya konu olayın iş kazası olarak kabul edilmemesi halinde ise, Sosyal Güvenlik Kurumu ve hak alanını etkileyeceği için işverenler aleyhine “iş kazasının tespiti” davası açması için önel verilmesi ve devamla tespit davasını bu dava için bekletici sorun yapmak suretiyle çıkacak sonuca göre davalıların işveren sıfatlarının bulunup bulunmadıklarının değerlendirilmesi gerekmektedir.

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun 74. maddesine göre; hukuk hakimi zarar verenin kusuru olup olmadığına karar vermek için ceza hukukunun sorumluluğa dair hükümleri ile bağlı olmadığı gibi, kusurun takdiri ve zarar miktarının belirlenmesi konusunda da ceza mahkemesi kararı ile bağlı değildir. Ancak Ceza Mahkemesinin mahkumiyet kararındaki, fiilin hukuka aykırılığını ve illiyet bağıını saptayan maddi olaya ilişkin kabul, hukuk hakimini de bağlar. Aynı şekilde 818 sayılı mülga Borçlar Kanunu'nun 53. maddesi de bu düzenlemeyi içermektedir.

DAVA: Davacı, murisinin iş kazası sonucu ölümünden doğan maddi ve manevi tazminatın ödetilmesine karar verilmesini istemiştir.

Mahkeme, ilamında belirtildiği şekilde, isteğin reddine karar vermiştir.

Hükmün, davacılar vekili tarafından temyiz edilmesi üzerine temyiz isteğinin süresinde olduğu anlaşıldıktan sonra düzenlenen raporla dosyadaki kağıtlar okundu, işin gereği düşünüldü ve aşağıdaki karar verildi.

1-Dava, sigortalının iş kazasından maluliyeti nedeniyle maddi ve manevi zararlarının giderilmesi istemine ilişkindir.

Mahkemece, davanın husumet yokluğu nedeniyle reddine karar verilmiştir. 5510 sayılı Yasa'nın 13. maddesinde iş kazasının 4 ncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi ile 5 nci madde kapsamında bulunan sigortalılar bakımından bunları çalıştıran işveren tarafından, o yer yetkili kolluk kuvvetlerine derhal ve Kuruma en geç kazadan sonraki üç işgünü içinde iş kazası ve meslek hastalığı bildirgesi ile doğrudan ya da taahhütlü posta ile bildirilmesinin zorunlu olduğu, iş kazasının işverenin kontrolü dışındaki yerlerde meydana gelmesi halinde iş kazasının

öğrenildiği tarihten başlayacağı, Kuruma bildirilen olayın iş kazası sayılıp sayılmayacağı hakkında bir karara varılabilmesi için gerektiğinde, Kurumun denetim ve kontrol ile yetkilendirilen memurları tarafından veya Bakanlık İş Müfettişleri vasıtasıyla soruşturma yapılabileceği bildirilmiştir.

Somut olayda iş kazası olduğu iddia olunan olayın Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirilip bildirilmediği anlaşılamamaktadır. İş Kazası nedenine dayalı tazminat davaları için zararlandırıcı olayın iş kazası niteliğinde olup olmadığına tespiti ön sorun niteliğindedir. İş kazasının tespiti ile ilgili ihtilaf Sosyal Güvenlik Kurumunun hak alanının doğrudan ilgilendirmekte olup tazminat davasında kurum taraf değildir.

O halde bu ön sorunun çözümü için, SGK'dan davaya konu iş kazası ile ilgili bir tespit olup olmadığına araştırılması, bu yönde bir tespit bulunmaması halinde davacılar iş kazası olayını Sosyal Güvenlik Kurumuna ihbarda bulunmaları için önel verilmesi, bunun üzerine olayın iş kazası kabulü halinde yargılamanın esasına geçilmesi, ancak Kurumca davaya konu olayın iş kazası olarak kabul edilmemesi halinde ise, Sosyal Güvenlik Kurumu ve hak alanını etkileyeceği için işverenler aleyhine “iş kazasının tespiti” davası açması için önel verilmesi ve devamlı tespit davasını bu dava için bekletici sorun yapmak suretiyle çıkacak sonuca göre davalıların işveren sıfatlarının bulunup bulunmadıklarının değerlendirilmesi gerekmektedir.

Öte yandan davaya konu iş kazası ile ilgili ... 2. Asliye Ceza Mahkemesinin 2014/883 Esas ve 2016/298 Karar sayılı dosyasında davalılar hakkında sanık sıfatıyla yargılama yapıldığı, davalı ...'nin mahkumiyetine karar verildiği, dosyanın temyiz incelemesinde olduğu anlaşılmaktadır.

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun 74. maddesine göre; hukuk hakimi zarar verenin kusuru olup olmadığına karar vermek için ceza hukukunun sorumluluğa dair hükümleri ile bağlı olmadığı gibi, kusurun takdiri ve zarar miktarının belirlenmesi konusunda da ceza mahkemesi kararı ile bağlı değildir. Ancak Ceza Mahkemesinin mahkumiyet kararındaki, fiilin hukuka aykırılığını ve illiyet bağına saptayan maddi olaya ilişkin kabul, hukuk hakimini de bağlar. Aynı şekilde 818 sayılı mülga Borçlar Kanunu'nun 53. maddesi de bu düzenlemeyi içermektedir.

Somut olayda, işveren sıfatının tespiti açısından öncelikle SGK tarafından yapılacak tahkikatın ve yukarıda açıklana prosedüre göre açılması halinde iş kazası tespit davasının sonucu beklenerek, Ceza yargılamasına ilişkin dosyada ise verilen kararın kesinleşmesi beklenerek, iş kazası tahkikat evrakları ile ceza dava dosyasını dosya arasına getirtmek suretiyle, ceza yargılaması neticesindeki mahkumiyet kararındaki fiilin hukuka aykırılığının ve illiyet bağına saptayan maddi olaya ilişkin kabulün, hukuk hakimini bağlayacağı gözetilerek, davalıların işveren sıfatı olup

olmadığı değerlendirilmek suretiyle sonucuna göre bir karar verilmesi gerekirken; eksik inceleme ile davalıların işveren sıfatı olmadığından bahisle davanın husumetten reddi hatalı olmuştur.

Mahkemece, bu maddi ve hukuki olgular gözetilmeksizin eksik araştırma sonucu yazılı şekilde karar verilmesi usul ve yasaya aykırı olup, bozma nedenidir. O halde, davacılar vekilinin bu yönleri amaçlayan temyiz itirazları kabul edilmeli ve hüküm bozulmalıdır.

SONUÇ: Hükmün yukarıda açıklanan nedenlerle **BOZULMASINA**, temyiz harcının istek halinde davacılar iadesine, 10.09.2018 gününde oybirliğiyle karar verildi.